

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo.stm@stm.fi

sotetoimisto@stm.fi

LAUSUNTO TARTUNTATAUTILAIN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LIITTYEN TERVEYSTURVALLISEEN MAAHANTULOON JA KORONATODISTUKSEEN

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa tartuntatautilain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta liittyen terveysturvalliseen maahantuloon ja EU: digitaaliseen koronatodistukseen. Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Keskuskauppakamarin nostaa lausunnossaan esille seuraavat asiat:

HE-luonnos, EU:n digitaalinen koronatodistus

- Keskuskauppakamari painottaa sitä, että koronatodistus saa laajaa kannatusta yrityksiltä. Esimerkiksi Turun kauppakamarin jäsenkyselyn mukaan lähes 90 % yrityksistä kannattaa koronatodistusta ja lähes 70 % arvioi sen hyödyttävän omaa liiketoimintaa. Yritykset katsoivat myös, että koronatodistuksella olisi vaikutusta myös oman henkilöstön hyvinvointiin.
- Keskuskauppakamari kannattaa vaihtoehtoa 1. EU-todistuksen käyttö. Ei ole syytä lähteä vaikeassa tilanteessa rakentamaan erillistä kansallista todistusta tai kotoperäistä sovellusta. Digitaalisen koronatodistuksen käyttöönotto on jo nyt jälkijunassa. Oman sovelluksen rakentaminen viivästyttäisi käyttöönottoa entisestään. Suomi on osa EU:n sisämarkkinoita. Kansallinen todistus voisi asettaa esteen vapaalle liikkuvuudelle.
- Keskuskauppakamari pitää esitettyä toimijalle asetettua valinnan mahdollisuutta digitaalisen koronatodistuksen tai rajoitustoimien noudattaminen välillä sinänsä hyvänä. On kuitenkin muistettava, että myös koronatodistuksen vaatiminen on rajoitustoimi, eikä sitä tule vaatia kuin välttämättömissä tilanteissa. Sen käyttöönotto ei saa johtaa siihen, että tarpeettomia rajoitustoimia ei pureta. Rajoitustoimet ovat vaikuttaneet suhteettoman paljon elinkeinon harjoittamisen vapauteen. Koronatodistuksen käyttöönotto ei saa pitkittää rajoitusten purkamista.
- Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että valmistelua sen osalta, että koronatodistusta voitaisiin soveltaa työelämään, tulee jatkaa. Keskuskauppakamari pitää erikoisena sitä, että esimerkiksi tapahtumissa asiakkailta voidaan edellyttää koronatodistusta, mutta tapahtuman järjestäjän työntekijät voivat olla rokottamattomia. Tämän asian selvitystyö ei kuitenkaan saa viivästyttää koronapassin käyttöönottoa.

- Luonnoksessa hallituksen esityksesi huolehditaan koronatodistuksen luennan käyttöönoton opastuksesta ja häiriötilanteiden hoitamisen resurssoinnista. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että lukijasovelluksen käyttöönoton opastus hoidetaan tehokkaasti ja ajoissa digitaalisesti verkon välityksellä. Myös selkeät Q&A listat auttanevat asiaa häiriötilanteissa. Näiden osalta valmistelu tulee aloittaa välittömästi eikä vasta siinä vaiheessa, kun sovellus otetaan käyttöön. Näistä teemoista ei saa tulla kynnyskysymystä sovelluksen käyttöönotolle.

HE-luonnos, maahantulosäännökset

- Keskuskauppakamari kummeksuu sitä, että esityksestä ei käy ilmi rokotekattavuuden kasvu. Maahantulorajoituksia ei tulisi asettaa siihen tilanteeseen, jossa rokotekattavuus saavuttaa asetetun tavoitetilän. Rajoittavaa sääntelyä ei tule antaa vain varmuuden vuoksi.
- Muilta osin Keskuskauppakamari toistaa sen, mitä se on esittänyt jo aikaisemmin antamassaan lausunnossaan 20.6.2021. Lisäksi Keskuskauppakamari pyytää harkitsemaan, että voisiko virkakoneiston taakkaa todistusten tarkastusten osalta keventää maahantulon yhteydessä.
 - Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan olisi erittäin tärkeää luoda Suomeen menettelyt, jotka ovat linjassa EU-tasolla sovittujen menettelyjen kanssa
 - Kun ymmärrys vallitsevasta tilanteesta on kasvanut ja keinovalikoimaa terveysturvalliseen matkustamiseen on kasvatettu, rajoittavia toimia tulee purkaa ja käytettävien keinojen tulee olla tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia tavoiteltuun hyötyyn nähden. Olemassa olevat keinot mahdollistaisivat terveysturvallisen lähestymistavan, joka on yleiseurooppalaisen käytänteen mukainen.
 - Esityksen mukaan todistus covid-19-rokotuksesta olisi hyväksyttävä, mikäli henkilö on saanut kaikki rokotussarjaan kuuluvat rokotteet ja sarjan viimeisestä rokotuksesta olisi kulunut vähintään 14 vuorokautta. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan esitystä tulisi muuttaa siten, että rokotussarjaan sijaan riittäisi yksi rokote, näin ollen esityksen sisältö olisi linjassa EU:n vihreän todistuksen kanssa.
 - Esityksen mukaan maahan saapuvan negatiivisen testitodistuksen omaavan henkilön tulee mennä toiseen testiin aikaisintaan 72 tuntia maahan saapumisen jälkeen. Keskuskauppakamari ei näe perusteltua syytä toiselle testille, kun maahan saavutaan matalan ilmaantuvuusluvun tai hyvän rokotekattavuuden maista.
 - Keskuskauppakamari esittää näkemyksensä, että testin vaatimisessa maahantulon jälkeen tulisi noudattaa riskiperustaista lähestymistapaa. Peruslaki edellyttää, että tehtävien toimien tulee olla tarkkarajaisia ja oikeasuhtaisia. Näin ollen korkean riskin maasta saapuville tulisi noudattaa erilaisia vaatimuksia maahan saapumisen osalta kuin vihreän kategorian maista saapuville. Toisen testin vaatiminen voi olla tarvittaessa keino niiden maahan saapuvien osalta, joiden lähtöpaikka on korkean riskin alue, mutta sen ei pidä olla lähtökohta kaikkien maahan saapuvien osalta. Keskuskauppakamari myös toteaa

- näkemyksensä, että esityksen mukainen toisen testin vaatimus ei ole linjassa EU:n vihreän todistuksen kanssa.
- EU-jäsenmaiden yhdessä sopiman mukaisesti kolmansista maista, joissa ilmaantuvuusluku on enintään 75 ei tule kohdistaa mitään terveysturvallisuuden liittyviä rajoitteita EU-alueelle matkustettaessa. Suomen ei tule asettaa EU:n sisäiselle matkustamiselle ulkorajoja tiukempia rajoituksia.
 - Teknisenä huomiona todettakoon, että esityksessä oleva 16 a §:n 2 momentin sanamuoto ei vastaa nyt väliaikaisesti voimassa olevan lain sanamuotoa. Uusi muotoilu on epäselvä.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Anne Hörttanainen
varatoimitusjohtaja

